

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
b.t. skrifstofu skattamála
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík

Sent á samráðsgátt
Reykjavík, 31. október 2025.

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld o.fl. (tollar, skilagjald o.fl.), mál nr. S-207/2025

Þann 15. október sl. birti fjármála- og efnahagsráðuneytið í samráðsgátt stjórnvalda drög að frumvarpi til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld o.fl. Í drögunum er m.a. lögð til eins árs framlenging á gildistíma ákvæðis til bráðabirgða EE búvörulaga, nr. 99/1993, þannig að það gildi út árið 2026. Bráðabirgðaákvæðið kveður á um tímabil sem afmarka lægri innflutningstolla á tiltekna tegundir grænmetis.

Uppruni bráðabirgðaákvæðis búvörulaga

Í byrjun árs 2020 tóku gildi breytingar á búvörulögum nr. 99/1993 sem snúa að úthlutun tollkvóta. Fram að því var að störfum ráðgjafanefnd um inn- og útflutning landbúnaðarvara, sem hafði m.a. það hlutverk að leggja til við ráðherra að úthluta svokölluðum „opnum tollkvótum“ þegar framboð ákveðinna landbúnaðarvara taldist ekki nægjanlegt fyrir innanlandsmarkað. Skiptar skoðanir voru á því fyrirkomulagi og leiddi það til þess að í staðinn voru ákveðin tollatímabil lögfest á ákveðnum vörum. Þannig varð regluverkið skýrara, en á sama tíma ósveigjanlegra.

Árið 2020 og 2021 komu upp tilvik þar sem tiltölulega tollur var lagður á vöru á meðan innlend framleiðsla var ekki í boði, þ.e. innlenda framleiðslan kláraðist áður en tímabilið fyrir lægri tolla hófst. Af þeim sökum var farin sú leið að setja umrætt bráðabirgðaákvæði í desember 2021 til að koma í veg fyrir skortstöðu á markaði. Einungis var gert ráð fyrir því að bráðabirgðaákvæðið gildi á árinu 2022 og tóku tímabil í hverri tegund grænmetis mið af reynslu síðustu tveggja ára þar á undan ásamt því að sérstaklega var brugðist við þeirri óvissu um umfang tjóns af kartöflumyglu sem kom upp á Suðurlandi sumarið 2021.

Tilefni til endurskoðunar

Bráðabirgðaákvæðið hefur verið framlengt á hverju ári án frekari skoðunar, þrátt fyrir breyttar aðstæður. Samkvæmt upplýsingum frá framleiðendum og markaðsaðilum er uppskera flestra kartöflubænda með allra besta móti í ár, bæði hvað varðar magn og gæði. Því er nægilegt framboð tryggt til lengri tíma og óþarfi að gripið sé til sérstakra undanþágna frá tollum hvað kartöflur varðar¹. Þá er einnig birgðastaða gulróta og hvítkáls með besta móti og því ekki þörf á þeirri framlengingu á tímabili lægri innflutningstolla sem bráðabirgðaákvæðið veitir.

¹ Um er að ræða tollskrárnúmer 0701.9009, kartöflur, nýjar eða kældar.

Niðurlag

Samtök fyrirtækja í landbúnaði styðja þá ákvörðun að framlengja ákvæðið í flestum tegundum grænmetis sem þar eru undir en leggja til að undanskilja kartöflur. Þá telja samtökin rétt að regluverk í kringum tollatímabil útiræktaðs grænmetis og kartaflna verði endurskoðað með framtíðarfyrirkomulag að markmiði.

Að lokum eru fulltrúar samtakanna, nú sem áður, reiðubúnir til að funda með ráðuneytinu og gera frekari grein fyrir sjónarmiðum sínum.

Fyrir hönd

Samtaka fyrirtækja í landbúnaði

Margrét Gísladóttir,

framkvæmdastjóri